ПРОЕКТ!

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД
от ЖЕЧО СТАНКОВ - МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА

ОТНОСНО: Проект на Постановление на Министерския съвет за определяне на условията и редът за прилагане на програма за предоставяне на помощ чрез компенсации за временно облекчение на цените на електрическата енергия за енергоемките потребители

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

В съответствие с чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, отчитайки водената политика през последните няколко години и в унисон с последните приети Общностни актове в областта на насърчаване на конкурентоспособността, в т.ч. в областта на държавните помощи и въз основа на чл. 36б, ал. 1, т. 4 от Закона за енергетиката (ЗЕ), внасям за разглеждане и приемане от Министерския съвет проект на Постановление за определяне на условията и редът за прилагане на програма за предоставяне на помощ чрез компенсации за временно облекчение на цените на електрическата енергия за енергоемките потребители.

Предложението ще даде възможност за прилагане на компенсаторен механизъм за фокусирана подкрепа за енергоемките потребители, предвид продължаващата ситуация с волатилност и периоди с високи цени на електрическата енергия, по-конкретно в региона на Югоизточна Европа, която подкрепа във връзка с цените на електрическата енергия се явява критична за запазване на конкурентоспособността на предприятията, тъй като същите са почти изцяло експортно ориентирани.

Съгласно публично достъпните данни към 04.09.2025 г. за фючърсите на EEX, очакваната цена на електрическата енергия за България към Q4/2025 е в размер на 111 €/MWh, към Q1/2026 е в размер на 114,48 €/MWh, а към Q2/2026 е в размер на 84,96 €/MWh.

Във връзка с критичната необходимост от разработване и прилагане на справедлив подход за подкрепа с моя Заповед № Е-РД-16-116/24.02.2025 г. бе създадена работна група със задача да разработи мерки и действия срещу неконкурентната цена на електрическата енергия за предприятията и компенсаторен механизъм, който да се

гр. София 1000, ул. "Триадица" №8
тел.: (+359 2) 9263 152
факс: (+359 2) 980 76 30
www.me.government.bg
e-mail: e-energy@me.government.bg

активира без допълнителна намеса в случай на ценова криза, в състава на която бяха включени представители на Министерство на енергетиката, Фонд „Сигурност на електроенергийната система", Асоциация на индустриалния капитал в България, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Българска стопанска камара и Българска търговско-промишлена палата. В хода на дискусиите членовете на работната група се обединиха в най-голяма степен около подход за разработване на механизъм за компенсиране на всички небитови крайни клиенти при наличието на ценови пикове и допълнителна целенасочена подкрепа към стратегическите сектори на икономиката, съобразно възможностите за акумулиране и в последствие – разходване на ресурс от Фонд „Сигурност на електроенергийната система" (ФСЕС, Фонда).

С оглед дейността на работната група и съобразно приетото Съобщение на Комисията C(2025) 7600 final от 25.06.2025 г. „Рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на Пакта за чиста промишленост (рамка за държавна помощ във връзка с Пакта за чиста промишленост – Рамката/CISAF)", е разработен настоящият проект на Постановление на Министерския съвет за определяне на условията и редът за прилагане на програма за предоставяне на помощ чрез компенсации за временно облекчение на цените на електрическата енергия за енергоемките потребители.

Съгласно Рамката (раздел 4.5) и предвид направените анализи за наличие на финансов ресурс във ФСЕС, програмата предвижда временно предоставяне на държавна помощ под формата на компенсации за цените на електрическата енергия за енергоемките потребители (извършващи икономическа дейност в сектори изложени на значителен риск, посочени в Приложение № 1 към Насоките на ЕК относно държавната помощ в областта на климата, опазването на околната среда и енергетиката от 2022 г.), при спазване кумулативно на следните ограничителни условия:

- компенсация за до 50% от доставеното от един или повече доставчици и потребено от предприятието количество активна електрическа енергия, измерено с едно или повече средства за търговско измерване, върху което по принцип следва да се начисли цена „задължение към обществото" през съответния ценови период;

- покриване на намаление до 50% от постигнатата среднопретеглена годишна цена за базов товар на пазарния сегмент „Ден напред" на организирания борсов пазар на електрическа енергия в страната, приложена върху 50 на сто от доставеното от един или повече доставчици и потребено от предприятието количество активна електрическа енергия за същия период, измерена с едно или повече средства за търговско измерване, върху което по принцип следва да се начисли цена „задължение към обществото" през съответния ценови период;

- намаленията не трябва да водят до намаляване на цената под 125 лв./MWh или 63,9 EUR/MWh за допустимото потребление и

- задължение за инвестиране на 50% от размера на помощта в мерки за декарбонизация за намаляване на разходите за електроенергийната система, в т.ч. и в проекти за гъвкава електрификация, като допустимата инвестиционна дейност трябва да започне да функционира в срок от 48 месеца от предоставянето на помощта.

Предложената Програма за компенсации е за тригодишен период, започващ от 1 юли 2025г. За първият ценови период (1 юли 2025 г. – 30 юни 2026 г.) индикативният бюджет на Програмата е до 210 млн. лв. Индикативният бюджет на Програмата за периода от 01.07.2025 г. до 30.06.2026 г. е съобразен и с решение № Ц-25 от 01.07.2025 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране за утвърждаване на цени в сектор „Електроенергетика" за периода 01.07.2025 г. – 30.06.2026 г., в това число очакваните приходи и разходи на ФСЕС. Средствата за изпълнение на Програмата за първия ценови период се осигуряват от приходите на ФСЕС по чл. 36д, ал. 1, т. 8 от Закона за енергетиката и/или определени средства по чл. 21, ал. 1, т. 8д от Закона за енергетиката.

Предвижда се възможност Министерския съвет да спре прилагането на програмата или да промени определени параметри, при липса на достатъчно средства за изпълнението й във ФСЕС, за всеки един от следващите два годишни периода.

Помощта ще бъде предоставяна на допустими предприятия, които следва да подадат заявление до доставчика, с който имат сключен договор за доставка на електрическа енергия. Предоставянето на помощ ще се извършва ежемесечно чрез доставчика чрез намаляване на дължимата сума за плащане по фактура.

Програмата предвижда министърът на енергетиката, като администратор на държавната помощ, да осъществява контрол и по отношение на изпълнението на ангажимента за инвестиции от крайните получатели на помощта.

Предвидена е възможност за натрупване на помощта по настоящата Програма с всякаква друга държавна помощ или помощ de minimis, или да се комбинира с централно управлявани фондове на Европейския съюз, частично или напълно, във връзка със същите допустими разходи, т. е. цената на едро на електрическата енергия, включително непреките разходи, които са направени от прехвърлени разходи за емисии на парникови газове, в цените на електрическата енергия, при условие че това натрупване не води до превишаване на най-високия интензитет или размер на съответната помощ. Когато се натрупва с помощ за компенсиране на непреките разходи за емисии съгласно Насоките на Комисията относно определени мерки за държавна помощ в контекста на системата за търговия с квоти за емисии на парникови газове след 2021 г. (ОВ, С 317/5 от 25 септември 2020 г.), комбинираният размер на помощта не може да надвишава най-големия размер, приложим съгласно насоките или Рамката.

За изпълнение на предложения проект на Постановление на Министерския съвет не са необходими допълнителни разходи/трансфери/други плащания. Проектът на Постановление на Министерския съвет не води до въздействие върху държавния бюджет.

Проектът на акт не е свързан с въвеждане на изисквания на европейското право, поради което не се налага изготвяне на справка за съответствието с него.

Предвид характера на предложения акт, който попада сред предвидените в чл. 35, ал. 2, т. 7 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, е проведено публично обсъждане по изготвения проект.

Към предложения проект на акт е приложена финансова обосновка по Приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, б. „б" от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, одобрена от министъра на финансите.

Настоящият доклад и проектът на Постановление са съгласувани в съответствие с чл. 32, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР - ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

С оглед гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам Министерският съвет да разгледа и приеме предложения проект на постановление.

Приложения:

1. Проект на Постановление на Министерския съвет;
2. Финансова обосновка към проекта на постановление;
3. Проект на съобщение за средствата за масово осведомяване.

МИНИСТЪР:

X

ЖЕЧО СТАНКОВ